

moj novi minimulti

Leti, leti, zmaj!

Živine – u lozi, doma i u zoološkom vrtu

Kade moremo viditi ove živine? Poveži pravilno!

u lozi

doma

zoološki vrt

lav

svinja

kucak

lesica

zec

divlja svinja

viverica

opica

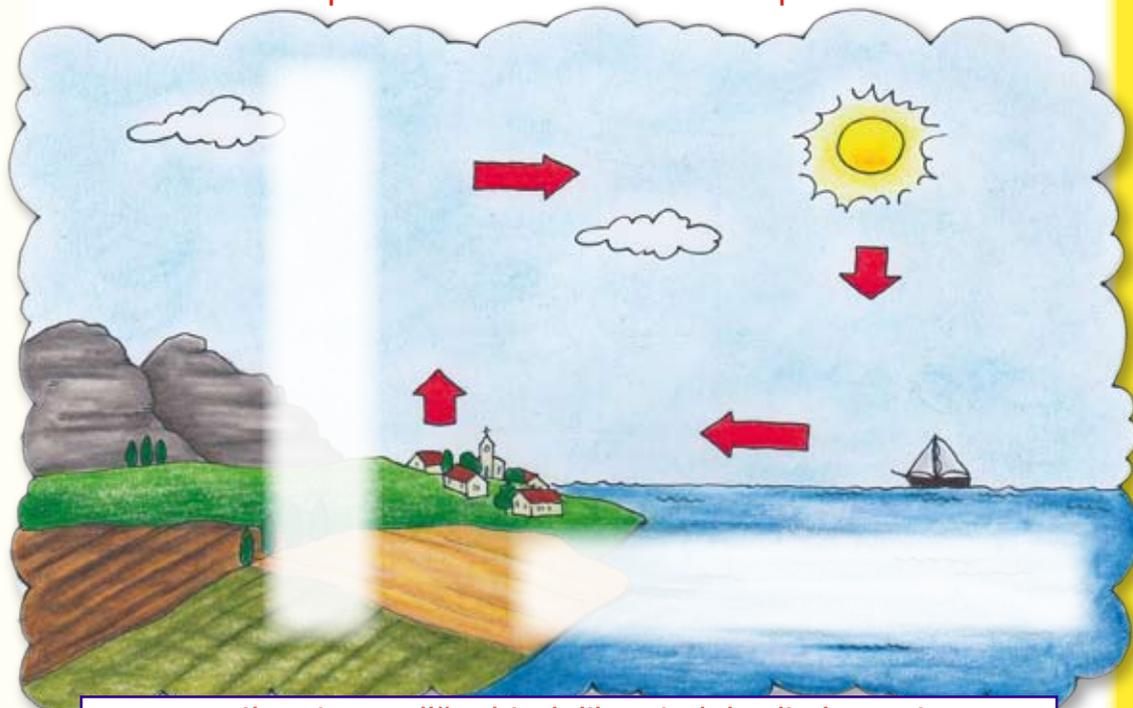

zebra

Kade je vjetar doma?

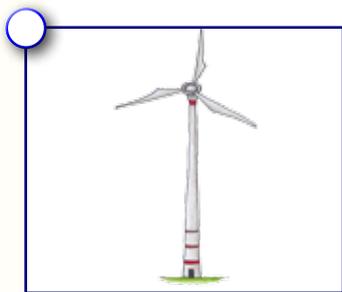
Nadopuni ! Riči u ormariću ćedu ti pomoć!

topli zrak se zdiže; hladniji zrak dohadja iz morja

Kako nam vjetar pomaže:

Poveži!

suši pratež

tira plavčicu

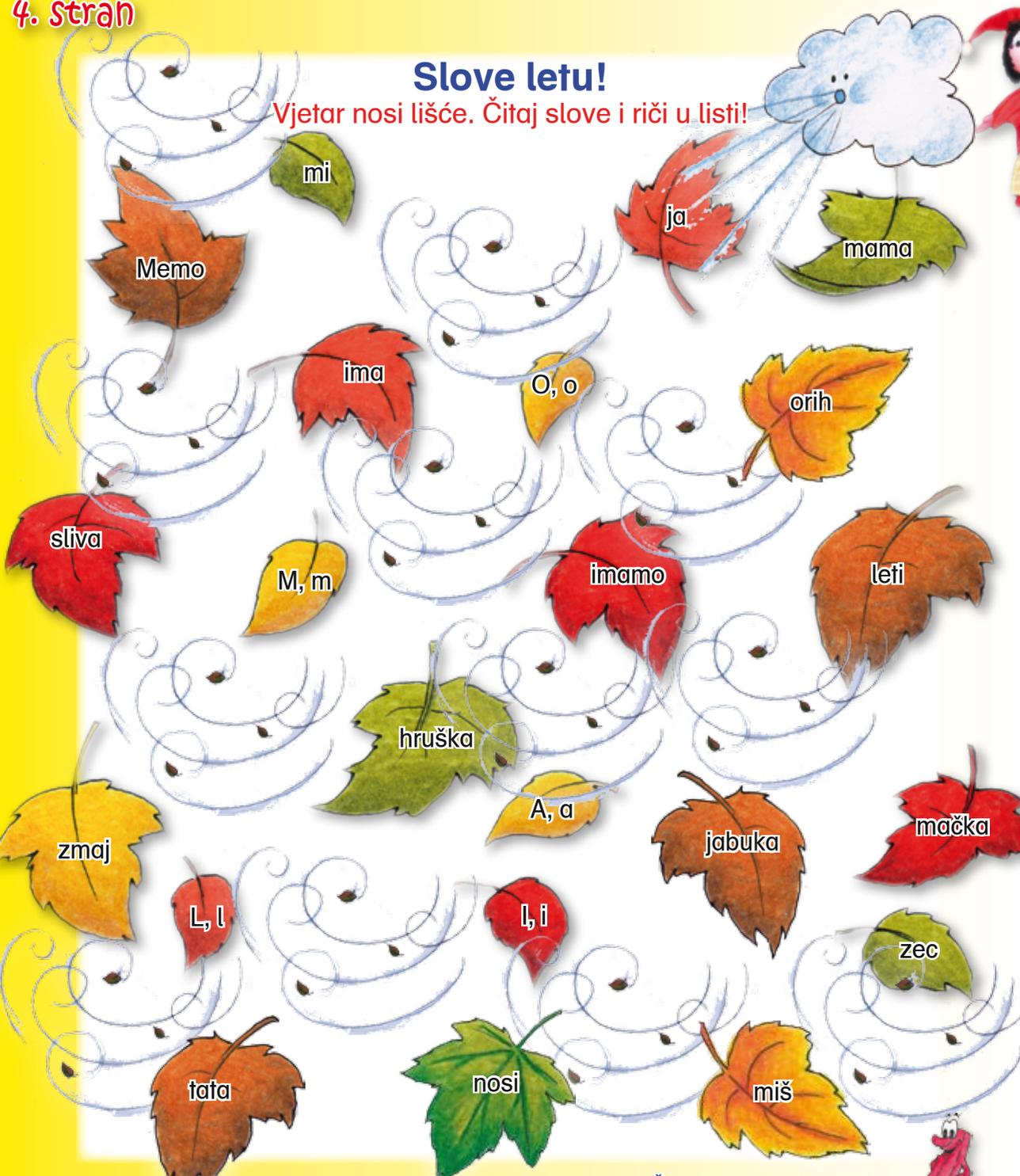
načinja struju

točno gledati,
čitati i povezati

Slove letu!

Vjetar nosi lišće. Čitaj slove i riči u listi!

Vjetar puše

Čitaj sam/a ili u grupa!

1. Puše,
puše,
vjetar
puše-
jesen
je ovde.
Lišće
leti,
zmaj
odleti-
jesen
je ovde.

2. Hruške,
slive,
briskve,
jabuke,
orihe;
jesen
dobro
sadje
daje-
jesen
je ovde.

Sadje ima lije farbe

Okruži, poveži, pofarbaj, govori i piši!

jabuka

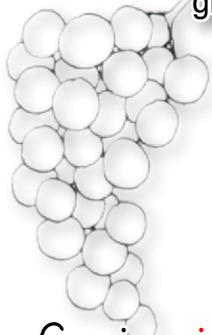
Jabuka je

hruška

Hruška je

grojze

Grojze je

sliva

Sliva je

briskva

Briskva je

orih

Orih je

kafecki

orih

zeleno - žuta - črljena

hruška

plava

sliva

orandžasta

briskva

zeleno - žuta - črljena

jabuka

zeleno - plavo

grojze

Jesen je!

Piši rečenice: **Lišće pada...**

* sinokoša/-u * stan * košara/-u * voda/-u * potok *
* plot * cesta/-u * auto * moja glava/moju glavu *

na _____

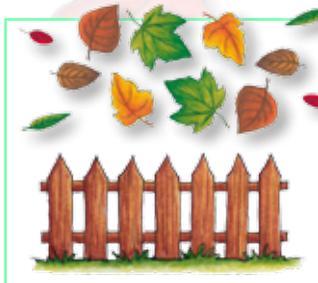
na _____

u _____

na _____

na _____

u _____

u _____

na _____

na _____

Govorne vježbe:
upoznati riči i tvoriti rečenice

minimulti novi moj

Šari zmaji se razgovaraju

Jesen je. Vjetar puše. Veselje za zmaje! Jer oni volu vjetar.

Vjetar je zdigne u zrak, tako se zmaji čutu slobodni.

Jednoga dana se počnu svadjati zmaji.

Plavi zmaj: Ja imam najlipšu boju/farbu!
Plavo je kao slatko grojze.

Žuti zmaj: Moja žuta boja/farba je najlipša.
Žuto je kao sočna hruška.

Črljeni zmaj: Ne, moja boja/farba je izvanredno lipa!
Črlijeno je kao zrela jabuka.

Zeleni zmaj: Moju boju/farbu svi imaju rado.
Zeleno je kao friška salata.

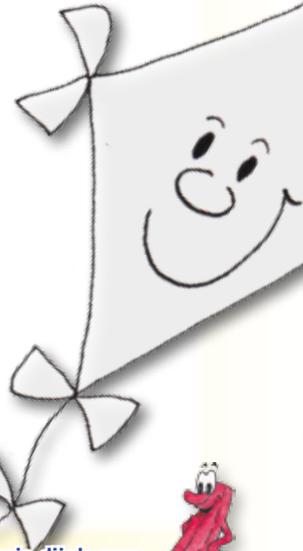
Kafecki zmaj: Moja boja/farba je jako lipa!
Kafecko je kao ukusni krumpiri.

Šari zmaj: Sada je dosta karanja.
Ja imam sve vaše boje/farbe.
Sve farbe su važne i lipe.
Povrće i sadje imaju različne farbe.
Da ljudi ostanu zdravi,
moraju jisti svako povrće i svako sadje.
Ada budete zadovoljni i letite skupno-u zraku!

Pročitaj ov dijalog!
Pofarbij zmaje,
kako se u dijalogu predstavljaju!

Na primjer:

U plavi zmaj nacrtaj grojze!
Igrajte se ov dijalog!
Izmisli si slični dijalog!

Razgovor o zdravoj hrani!

Mate i Liza se razgovaraju o hrani!

Liza: Ča/Što ti rado jiš?

Mate: Najradje jim čokolad, čipse, a najvolim piti „Coca Colu“!

Liza: Pazi! Masnu i slatku hranu i pilo smiš samo u mali porcija uživati!

Mate: A ča/što ti onda rado jiš?

Liza: Mliko pijem i mlične produkte jim jako rado. **Zapamti si!**

Mliko i mlične produkte moraš jisti svaki dan.

Meso, kobasicu i jaja u mjeri. A ribu moreš redovito jisti.

Mate: Ja najvolim kobasicu i bečki odrezak.

A pomese jim svaki dan!

Liza: Oj, Mate! Ti ćeš biti bolestan!

Mate: Znaš Liza, najvolim jisti žemlje i bijeli kruh!

Liza: Mate! Ti moraš jisti škuri kruh i produkte od punoga zrna!

Mate: Moja mama mi svaki dan vrže u školsku torbu sadje za pauzu. A ja darujem moje sadje mojemu tovarušu!

Liza: Ja bi rado bila tvoj tovaruš!
Povrće i sadje moreš jisti 5x na danu!

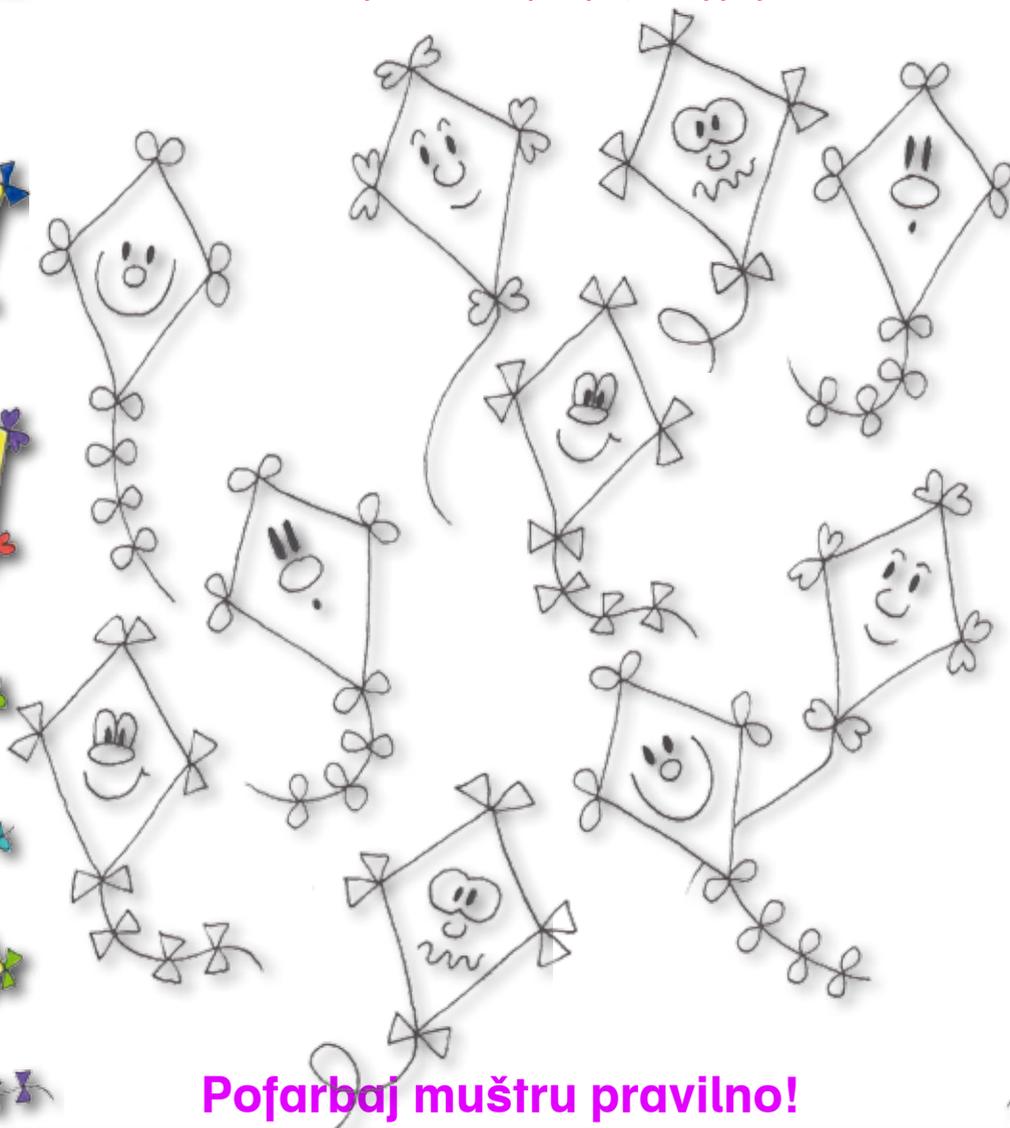
Mate: No dobro! Ja si ove sve tanače za hranu ne morem zapamtiti!

Liza: Nema problema!
Ovo ti je piramida za hranu! Ovo si sama pogle i hrani se hranom u donjem kraju, a hranu na špicu uživaj samo u mali porcija!

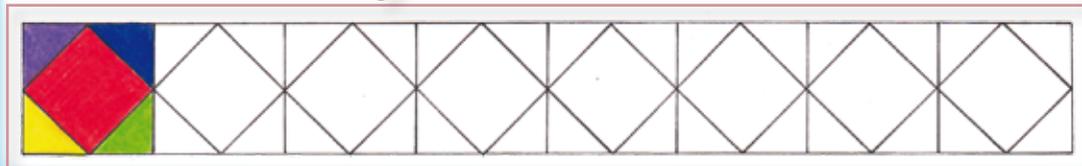

Najdi pare!

Svenek dva zmaji slišu skupa, pofarбай je jednako!

Pofarбай muštru pravilno!

Zadaće s tekstom

Čitaj tekst i promišljavaj! Računaj točno!
Zaokruži slovu pravoga odgovora!
Redoslijed slov ti daje rješenje.

1	Koliko nog imaju 8 mačak i 3 kokoše?	38	J	36	A
2	Marica je osam ljet stara. Nje otac je 5 krat tako star kot ona. Kako star je otac?	45	O	40	E
3	Ako kaniš pisati broje od 1 do 20, koliko puta moraš pisati broj 1?	11	Č	12	S
4	Broj je veći nego 8 krat 8 i manji nego 9 krat 8. Broj moreš najti u 1x1 od 10. Kako se zove ov broj?	70	E	80	K
5	Ivica je kupio 8 plavih pisankov, pol toliko zelenih pisankov i duplo toliko črljenih pisankov. Koliko pisankov je kupio sve skupa?	31	B	28	N

razumiti tekst;
rješiti zadaće s tekstom

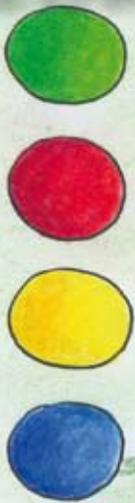
Rješenje:

1	2	3	4	5

minimulti novi moj

Zdrava hrana

Štart

Povrće
Kockaj s

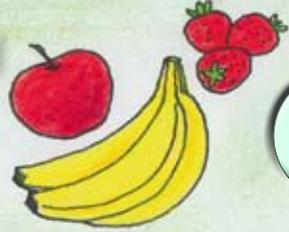
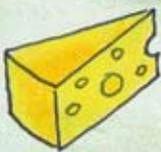
Pomfriti nisu zdravi.
Vozi se dvoja polja najzad!

Rib
Vozi se

Sir je zdrav.
Kockaj se još jednoč!

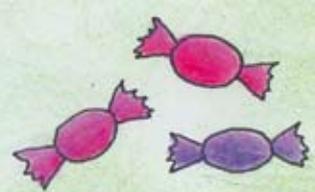
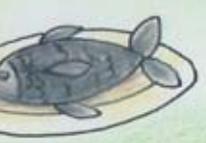
Sadje je zdravo.
Vozi se jedno polje dalje!

Kockajte se!

Mliko je zdravo.
Vozi se troja polja dalje!

Je je zdravo.
se još jednoč!

Cukrići nisu zdravi.
Prekini jednoč igru!

pa je zdrava.
dvoja polja dalje!

Sladoled nije zdrav.
Prekini jednoč kockanje!

Cilj

Zdravi keksi

Pazi: 1 pehar = ¼ litar!

Ovo trebaš:

- 3 ½ peharov muke
- 3 pehare cukora
- 2 male žlice praha za pecivo
- 2 male žlice natrona
- 1 malu žlicu soli
- 1 vrićicu vanilijovoga cukora
- 50 dag maslaca/putora
- 4 jaja
- 3 ½ peharov zobenih pahuljic
- 2 pehare sameljenih orihov ili mandulov
- 25 dag posikanoga čokolada
- 25 dag grojžić

Djelaj ovako:

1. Muku, cukor, prah, natron, sol i vanilijovi cukor misi s putorom!
2. Dodaj sve drugo i pomišaj sve kuhaćom!
3. Raširi papir za pecivo na pleh i načini kupčace velikom žlicom.
(**Pazi:** malo precuri!)
4. Sada je peći 15 do 17 minut u pećnici vrućinom od 180°C!

180°C

Imat ćeš čuda keksov – moreš si je i smrznuti!

DOBRO RAČENJE!

„Šare ptice iz paradižoma“

Materijal:

- bijeli likovni papir (A4-format)
- vodene farbe, kist i pehar za vodu
- različno lišće (glej na formu i veličinu!)
- črni debeli flomaster

Djelaj ovako:

1. Pomaži list za tijelo ptice jednom ili dvimi farbama!
2. Obrni list i pretisni ga dobro na bijeli likovni papir!
3. Djelaj isto tako za glavu i rep ptice!
4. Nacrtaj 2 noge, 1 kreljut u tijelo, oko i kljun u glavu!
5. Pečati još 2 do 3 ptice na papir i hasnuj različne farbe i lišće!

Vjerujem u Boga Oca svemogućega.
Stvoritelja neba i zemlje.
I u Jezua Kristuša, Sina njegovoga jedinoga,
Gospodina našega,
ki je prijet po Duhu Svetom,
rodjen od Divice Marije,
mučen pod Poncijem Pilatom,
raspet, umro i pokopan,
stupio u oblast smrti,
treti dan se od mrtvih goristao,
stupio na nebesa,
sidi s desne Ocu Bogu svemogućemu,
odanle hoće priti suditi žive i mrtve.
Vjerujem u Duha Svetoga,
svetu Mater Crikvu katoličansku,
općinstvo svetih,
oprošćenje grihov,
goristanje tijela
i život vjekovječni.
Amen.

Vjerujem u Oca
 Stvoritelja i zemlje.
 I u Jezusa Kristuša, njegovoga jedinoga,
 našega,
 ki je prijet po Duhu ,
 od Dvice Marije,
 mučen pod Poncijem ,
 raspet, i pokopan,
 stupio u oblast smrti,
 dan se .. mrtvih goristao,
 stupio na ,
 sidi s Ocu svemogućemu,
 odanle hoće suditi žive i
 Vjerujem u Duha Svetoga,
 svetu Mater katoličansku,
 svetih,
 oprošćenje ,
 goristanje tijela
 i život
 Amen.

Bivnos imlikhla za vjerskopredagoičku izobrazbu

Djelatnik jedne seljačke obitelji pred 50 ljet

Školari gš Sveti Mihalj obradili su projekt o djelatniku jedne seljačke obitelji.

Nositelj ovoga projekta je bilo savezno ministarstvo za podučavanje i Museum-online. U okviru ovoga projekta posjetili su školari muzej u Sv. Mihalju i upoznali su poljoprivrednu tehniku one dobe. Hteli su ali i još već doznati i tako su sastavili upitne liste na njemačkom i hrvatskom jeziku. Pozvali su si suvremene svidoke u školu, da oni povidaju o djelatniku i životu svoje obitelji. Upoznali su i neke poljoprivredne spravi iz onoga vremena jer su imali i mogućnost, da je sprobiraju. Ovo zorno podučavanje je bilo jako uspješno i interesantno.

Djelatnik se je redio po djelu u , u i na . Zbog su bili ljudi vezani na . Djelo je bilo odvisno od ljetne dobe i je bilo teško i mučno, jer nisu imali . Svi kotrigi obitelji su bili zaposleni na . Posla su bila: dojiti i nakrmiti u štali, dovesti ditelinu od polja, krmiti i , djelatni na , djelatni u , kuhati jilo, podvarati dicu, prati,..

Ova djela morala su se opraviti po nedilja i svetki.

Seljačke obitelji se nikad nisu mogle voziti na odmor.

Svako je imalo doma svoju zadaću u i na . Dica su morala pomoći prije nego su prošla u , u . Osam ljet dugo su išla u vlašćem selu u osnovnu . Jedna /Jedan učitelj je podučavao sve predmete i to jako strogo. Razredi su se kurili velikimi .

Školari sidili su na i to bez svakoga komfora.

Žitak se je redio po ljetnom krugu. Svakidanja molitva je bila od sebe razumljiva.

Svaku nedilju išli su ljudi k svetoj maši u , ako je bilo moguće i svaki dan.

Samo dičaki su bili . U selu je bio važna osoba. U petak su se ljudi postili. Običaji u ljetu: mesopust, igrokazi, korizma, Vazam, kirte/kiritof, žetvene zahvalnice, zornice, Božić,... Prije su ljudi hranu sami producirali. Samo sol,

cukor i kavu su kupovali. su ljudi sami pekli.

 su samo po nedilja i svetki jili.

Djelatnik jedne seljačke obitelji pred 50 ljet

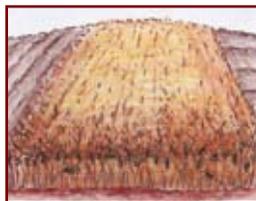
Školari gš Sveti Mihalj obradili su projekt
o djelatniku jedne seljačke obitelji.

stan/-u

štala/-i

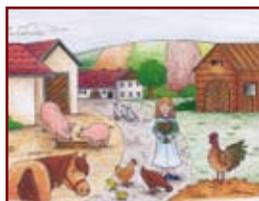
polje/-u

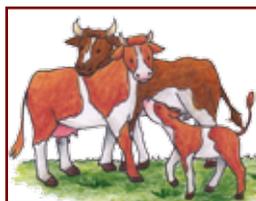
seljački dvor/-om/-u

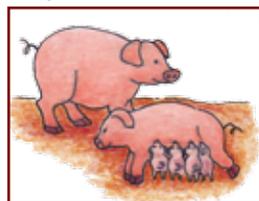
mašine

blago/-a

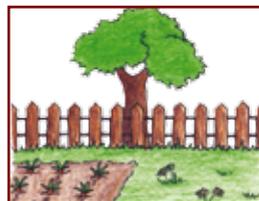
krave

svinje

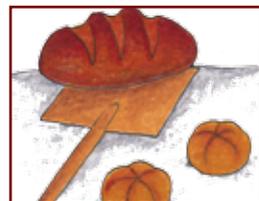
kokoše

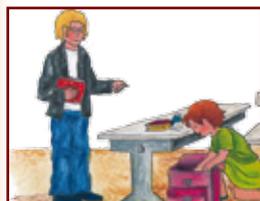
vrtljac/-u

dite

kruh

škola/-u

učiteljica

željezna peć/-imi/-i

drivena klup/-i/-i

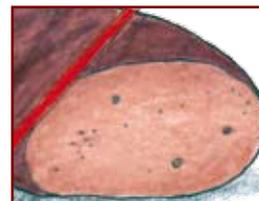
crikva/-u

farnik

ministranti

meso

Gradišće – 90.rodjendan

Pred 90. ljeti se je „narodila“ naša domovina!

Ali kako to?

Naša domovina je bila dijel Madjarske/Ugarske.

Po Prvom svitskom boju ali se je odredilo, da slišimo k Austriji!

Svi ljudi nisu bili srićni s ovom novom situacijom. Nisu htili biti

Austrijanci. U 1921. ljetu su onda naša sela pripala konačno

k Austriji i povukao se je Željezni zastor med Austrijom i Madjarskom/

Ugarskom. Tako je Gradišće najmladja savezna zemlja Austrije.

Pročitaj pitanja i prekriži!

1.	Naša domovina je bila dijel Hrvatske.	☐
	Naša domovina je bila dijel Ugarske.	☐
2.	Po Prvom svitskom boju smo pripali k Austriji.	☐
	Po Drugom svitskom boju smo pripali k Austriji.	☐
3.	To je bilo u 1721. ljetu.	☐
	To je bilo u 1921. ljetu.	☐
4.	Naša domovina se zove Gradišće.	☐
	Naša domovina se zove Štajerska.	☐

Jesensko sadje

Tekst i melodija: Viola Karal

U je - sen zri - ja ko - stanj, hruš - ka, ja - bu - ka,

ja - bu - ka, do je - se - ni u - zri - ja.

1. Was reift im Gar - ten? Äp - fel, Bir - nen, Wein - trau - ben,
 2. Was reift im A - cker? Zu - cker - rü - ben, Erd - äp - fel,
 3. Was reift im Wal - de? Het - scherl, Schle - hen, und vie - le

Wein - trau - ben wer - den jetzt im Gar - ten reif.
 Erd - äp - fel wer - den jetzt im A - cker reif.
 Pil - ze, die wer - den jetzt im Wal - de reif.

Jačka: čitati i božati tekst,
 upoznati i ponoviti pojedine riči

Hitna pomoč

Pčele bodu – Ose grizu

Filip i Verena sidu na terasi i jidu jabuke. Dičak nije vidio, da mu se je osa sela na jabuku. Kad odgrize, ga osa ugrize u usta. Jako ga boli i vrieda Filip već ne dostane dost zraka.

Vera zna, ča/što se mora činiti:

1. Cmuljiti smrznutu vodu ili sladoled
2. Nazvati hitnu pomoć/**Črljeni križ: 122**
3. Metati hladne omote oko vrata
4. Umiriti prijatelja

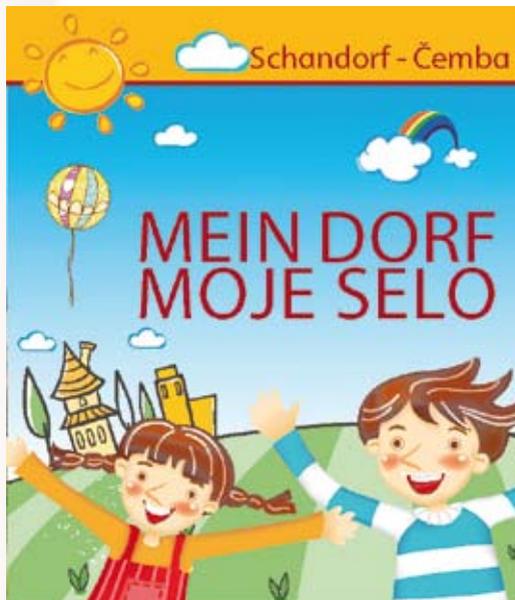

TIP: Ose i pčele ljubiu slatko sadje ili pilo. Pazi na ose ili pčele, kad si vani i jiš ili piješ slatke stvari!

Naš tip: Moje selo

Nova školska knjižica za 3. i 4. razred

Knjižica „Moje selo“ je najnovije školsko izdanje HKDC-a. Dostat te ju svi školari 3. i 4. stepena. Ova knjižica predstavlja tvoje selo. Doznat ćeš najvažnije informacije o povijesti, općini, crkvi, gospodarstvu, običajev i okolišnoga svita. U knjigi najt ćeš i čuda zanimljivih fotografijov. Ako kaniš, moreš i kontrolirati svoje znanje. Na zadnji strani najt ćeš kviz o svojem selu. Sigurno si jur znatiželjan/znatiželjna na knjižicu o tvom selu. Imat ćeš puno veselja!

Gemeinde

Općina

Općinski stan/Gemeindehaus

nadmorska višina/Seehöhe: 260 m
površina/Fläche: 1100ha
stanovništvo/Einwohner: 315

Grb

U zlatu črljen trostruki brig s brizuljki, koji su rinuti jedan u drugoga, iz kojega raste črjeno drivo sa širokom koronom s trimi zlatimi klasi.

Das Wappen

In Gold ein roter Dreiberg von ineinander geschobenen Hügeln, aus dem ein roter Baum mit breiter Krone wächst, belegt mit drei goldenen Ähren.

Die Symbolik des Gemeinewappens deutet auf die Geschichte und wirtschaftliche Situation des Dorfes hin: der Dreiberg, Symbol für eine große Anzahl von Hallstattgrabhügeln. Der Lebensbaum ist Zeichen für das sich immer wieder erneuernde Leben in der Gemeinde. Die drei goldenen Ähren verweisen auf die Schandorfer Landwirtschaft und zeugen vom Fleiß der Gemeindeglieder/innen. Die Farben Rot-Gold wurden zum Zeichen der Verbundenheit mit dem Land Burgenland gewählt.

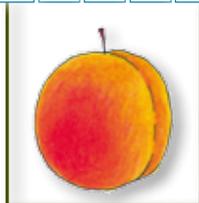

Razgovor o knjižici

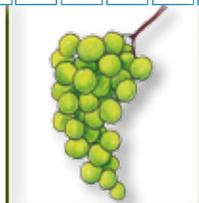
minimulti novi moj

Poznaš ovo sadje?

Kazalo

Živine – u lozi, doma i u zooološkom vrtu.....	2
Kade je vjetar doma?.....	3
Slove letu!.....	4
Vjetar puše.....	5
Sadje ima lipe farbe.....	6
Jesen je!.....	7
Šari zmaji se razgovaraju.....	8
Razgovor o zdravoj hrani!.....	9
Najdi pare!.....	10
Zadaće s tekstem.....	11
Zdrava hrana.....	12
Kockajte se!.....	13
Zdravi keksi.....	14
„Šare ptice iz paradizoma“.....	15
Vjerovanje apoštolsko.....	16
Vjerovanje apoštolsko.....	17
Djelatnik jedne seljačke obitelji pred 50 ljet... 18	18
Djelatnik jedne seljačke obitelji pred 50 ljet... 19	19
Gradišće – 90.rodjendan.....	20
Jačka: Jesensko sadje.....	21
Hitra pomoć.....	22
Naš tip: Moje selo.....	23
Poznaš ovo sadje?.....	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2011. HNVŠ
 Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
 Volkshochschule der burgenländischen Kroaten, 7000 Eisenstadt, J. Permayerstr. 9

Odgovorno uredništvo: Arth Elfriede, Billisits Martina, Bunyai, MAS, MSc Stefan, Buranits Helene, Dörner Patrizia, Imre Manuela, Marlovits Heidemarie, Varga Marlene, Wukovits Gertrude
Lektorica: magistra Mühlgaszner, MAS Edith, zemaljska nadzornica za hrvatsko školstvo u Gradišću
Ilustracije: Gabriel Jasmine - **Layout i slog:** Bunyai, MAS, MSc Stefan

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, **Tiskara:** Wograndl Druck, 7210 Matrštof
Izjava polag Zakona o mediji: „**moj novi minimući**“ je časopis za školare/školariće u Gradišću.
Erklärung gemäß Mediengesetz: „**moj novi minimući**“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom **Bundeskanzleramt** aus Mitteln der Volksgruppenförderung.